

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhatalomban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 .
 Kélyben kézbe adva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 8 óráig
 Nagy utáni napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhatalom:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megválaszolására nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhatalomban intézendők.
 Helyes cím: óra 8. sz. 10.

NAGYVÁRAD, április 7.

Három császár csatája.

Ugy látszik, a századik évfordulón, megújul a három császár csatája. A két császár a régi, az orosz és osztrák, a harmadik azonban nem Napoleon, csak egy jámbor félénk vén ember, a ki minden zajra összeressen paradicsomi szép palotájában, ott a kéklő Boszporus mellett.

Furcsa dolgok sülnék ki abból, mikor a nagyhatalmak megjelennek valahol békét csinálni. Így csináltak békét Boszniában, Krétán legutóbb s a béke mindig elvitt Törökországnak garantált területi épségéből egy jó darabot. Ezt Törökország tudja.

Most Albánia békeje fekszik a nagyhatalmak szívén.

Ez a nép legfanatikusabb hive a szultánnak, még testőrsége is ezekből áll. Sem nagy szerb, sem nagy bolgár ábrándja nincsen, csak a szultánhoz ragaszkodik rendületlenül. Ez a nép az összekötő kapocs az okkupált részek és Törökország között, mert fanatizmusával az elfoglalt részek mohamedánjainak arcát is Konstantinápoly felé fordítja. Ha ezt elveszti Törökország, könnyen kikerekedik Szerbia és Bulgária határa is és igazán feleslegessé válik a szultáni székhely Európában.

Képzeltető-e, hogy Törökország összetett kézzel túrné e tartománya — határvidéke okkupálását?

Boszniában is nagy számú rendes török katonaság harcolt az okkupáció

ellen — de titokban, mintha felkelők volnának. Albániaért nyíltan harcolnának, minek éles tanúsága az a lövés, melyet egy őrségen álló rendes török katona tett az orosz konzulra, kiről azt hitte, hogy ő volt oka az albán fölkelők lövetésének.

Ha tehát csakugyan van alapja a mozgósítási híreknek, melyek minket érintenek, úgy minden erejét és hazafiságát latba kell vetnie a kormánynak arra nézve, hogy ne magunk kaparjuk ki a gesztenyét a tüzből Európa számára.

Az osztrák és orosz együtt nyújtották be reformtervüket a szultánhoz, ha megihusul, tessék osztrák és orosz hadtesteknek óriási tömegben egyszerre lépni fel a baj színterén, de a magyar hadtesteknek hagyjanak békét.

Dalmácia, Bosznia a miénk volt jog szerint, ömlött érte a magyar vér és német a kormányzás mindenütt. Albániához, Macedóniához semmi közünk, semmi kedvünk, belőle semmi hasznunk.

A kilátásban lévő hadviselés pedig éppen visszariasztó.

Emlékszünk még a boszniai harcmódorra. Az iszonyu csonkításokra, embertelenül kinzott sebesültekre, a népjog sutba dobására.

Ilyen háboruba könnyen nem lehet bele menni s ha feltétlenül kell, akkor menjen mindkét nagyhatalom óriási túlsúlytal egyszerre, hogy mielőtt megkezdődnek a harc tulajdonképpen, már vége is legyen.

Sajátságos közönnnyel beszélnek a lapok a zágrábi hadtest mozgósításának előkészítéséről.

Nem úgy.

Se pénzünk, se vérünk eltékozolni való e háboruhoz nincs és tiltakozunk ilyenféle argumentum ellen, mint e hajánál fogva előrángatott háboru, melylyel a katonai javaslatokat akarják talán gyorsan megszavaztatni.

Se háborut s katona szaporítást nem bir el az ország s nem is kell, nincs is reá szüksége, legfeljebb — Goluchovszkinak. P—y.

Sándor király proklamációja.

Sándor szerb királynak tegnap megjelent első proklamációja így szól:

A szerb néphez!

Mint hü képviselője a takovói eszmének, a mely abban a takovói lobogóban jut kifejezésre, a mely körül a mult század elején mindazok tömörültek, a kiket a szerb ügy egységének és egyetértésének eszméje hatott át, őseinknek e szentségétől áthatva, egész életemet a szerb nép egyetértésének, egységének, boldogságának és haladásának szenteltem.

Ilyen érzelmektől áthatva, ezzel az eszménnyel felvértezve, két évvel ezelőtt új alkotmányt adtam hazánknak és ezzel beváltottam korábban tett uralkodói szavamat. De már az új alkotmány hatályba lépésének első napjaiban, már az első lépésnél, a melyet végrehajtására azok a politikusok tettek, a kik létrehozásában közreműködtek, annyira egyoldalú és káros utakat választottak, hogy az alkotmány alapján hozott czélszerűtlen törvények mellett a belőle eredt nemzeti népképviselést is olyan úton haladt, a mely sem hazánk java tekintete-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Híres emberek babonái és mániái.

Ma mindenütt beszélnek, hogy VII. Edvard angol király minden reggel megmérgeti a teste súlyát; a portugál király sohasem iszik kétszer ugyanabból a pohárból, Miklós czár pedig csak olyan ágyban tud aludni, amelynek párnái külön az ő részére szőtt vászonból készültek. Ezek az anekdoták bejárták a világsajtót, mint különleges fejedelmi szokások.

Ha a historiai folj-gyűzéseket lapozgatjuk, rájövünk, hogy a legrégebb kortól kezdve nem volt fejedelem, akinek ne lettek volna babonás szokásai. Suétone írja, hogy Augustus római császár, aki pedig ugyancsak hősléki katona volt, réms félelmet érzett, ha menny-

dörgött. Vihar alkalmával valóságos gyermekként reszketett s hogy ne hallja az ég csatáját, mélyen a föld alá építtetett magának egy termet a palotájába s oda rejtőzött, amíg a vihar elmúlt.

Heracles császár a tengertől remegett s világeletemben sohasem fürdött a tenger vizében. Amikor egy alkalommal Syriából véres, diadalmas csaták után visszatért, a Bosporuson át hidat veretett fatörzsekből, hogy lóháton fusson át a tulsó partra, mert hajóra nem merte bizoni az életét.

Ismeretes, hogy az ókori historia nagyjai közül sokan valósággal szerelmes gyöngédséggel becézték kedvencz állatukat. Nagy Sándor a Bucphalus nevű lovat, Auustus egy papagályt, Comodus egy majmot, Honorius császár pedig egy tyúkot, amelynek Roma volt a neve... és ezt a tyúkot jobban sajtálta, mint a

fővárosát, amikor 410-ben Alarich behatolt a falai közé és tönkreverte a régi büszke birodalmat.

Otho önmagába volt szerelmes és órák hosszat ült tüskéi előtt, bámulva szép arcát, gyönyörű természetét, amelyet nagyobb gonddal ápolt, mint a nők. Amikor kopaszodni kezdett, fiom ló-zőrrel pótolta a haja hiányait, még pedig oly ügyességgel, hogy azt senki sem vette észre. Ez volt különben az első paróka s így ő volt annak föltalálója.

V. Károly császár február 24-ikét tartotta életének legfontosabb napjának s ha ez a datum közeledett, babonás félelemtől várta, vajjon mit hoz az számára. De volt is alapja ennek a babonájának, ez a nap csakugyan nagy szerepet játszott az életében. 1500 február 24-én született és egy február 24-ikén kapott a császárra koronázást és aratta legnagyobb

K i t ü n ő s a j á t t e r m é s ű b o r o k

141

kaphatók lakásonon üvegezten a következő árakon:

	1 liter	0.7 liter	0.5 liter
1. Uj (palaczk nélkül) — — —	frt 32 kr.	frt — kr.	frt — kr.
2. Ó, asztali, n.-várad, fehér	40		
Finom fajták:			
(palaczkkal)			
3. Kadarka, vörösbör, ménesi	1	90	65
4. Cabernet, vörösbör — — —	1	10	70
5. Sauvignon, fehér csemegebor	1	20	10
6. Ménesi aszú, vörös — — —			2

Hogy finom fajtáim a n. é. közönség részére könnyebben hozzáférhetőek legyenek, a 3., 4., 5., 6-os számú fajtákból 7-10 és 5-10 literes üvegekben **IJJ. POPPER JÓZSEF** ur kereskedésében bizományi raktárt tartok, a hol is a jelzett boraim ugyanazon árral kaphatók, mint nálam.

10 üvegen felül megrendelést házhoz is szállítok. Saját termésű törköly-pálinka és cognacomat is áruba bocsátom

Molnár Lajos

Schlauch-tér 18. sz.

Telefonszám: 640

tében táplált várakozásaimnak nem felelt meg, sem népemnek közös szent hivatásunkba vetett reményeit nem elégíthette ki.

Már a nemzeti skuptina működésének első napjaiban olyan törekvések mutatkoztak, amelyek arra irányultak, hogy ennek az egyik törvényhozó tényezőnek hatáskörét tágítsák a korona, mint a végrehajtó hatalom és a törvényhozásnak másik tényezője rovására.

A sajtó pedig mértéktelen támadásokba tört ki és úgy a trónnak, mint a hadseregnek, az egyháznak, valamint az egyéneknek, sőt hazánkban is kiszámíthatatlan károkat okozott. Politikai és állami életünk ilyen káros fejlődésének láttára és az alkotmány czélszerűtlen és helytelen végrehajtása következtében odajutottunk, hogy olyan politikai áramlatok kezdtek fejlődni és tért hódítani, amelyeknek egyetlen célja az volt, hogy az alkotmányt, amelyet Szerbia politikai életének és valamennyi tényezőjének normális fejlődése érdekében adtak, népem és haladása kárára használják fel és a megadott szabadságok alapján arra törekedjenek, a mit ez az alkotmány tulajdonképpen a legszigorúbban megtiltott.

Mint uralkodó, a kinek szent kötelessége mindenekelőtt népem és hazám szükségleteivel komolyan számot vetni, nem egy személyes meggyőződésemet áldoztam fel, a midőn különféle törvényes rendelkezéseket csak azért fogadtam el, hogy előmozdítsam a törvényhozás munkájának rendjét és egységét.

Időközben a viszonyok a helyett, hogy megszilárdultak volna, még inkább kiélesedtek és jóllehet még csak rövid ideig állott fenn az alkotmány, a melyre legszebb reményeimmet építettem, már is arra az alapos belátásra és meggyőződésre kellett jutnom, hogy a lángragyult politikai szenvedélyek hazám érdekeinek ártani és azt az állami és nemzeti munka minden terein reá váró nagy feladatok végrehajtásában gátolni fogják. A Balkán-félszigeten komolyak a viszonyok.

Szerbiának rendre, egyetértésre, békére és erőtől van szüksége. A békeszeretet fényes példájául kell szolgálnia s e mellett készen kell lennie arra, hogy a maga valódi érdekeit megvédje, ha ez szükségesnek bizonyul. Ez okból, mint a nemzeti szabadság takovói lobogójának jogosult hordozója, egy

pillanatig sem szabad haboznom, hogy hazámnak visszaadjam az egyetértést, állandóságot, erőt és rendet.

A felsorolt okokból az 1901. április 6-án kelt alkotmány érvényességét rövid időre újabb intézkedésemig felfüggesztem és a midőn az egész állam- és kormányhatalmat kezembe veszem, feltétlen törvényerővel a következőket rendelem:

1. A szenátorok utólagos kinevezéséről szóló ukáz elveszti érvényét, mintha soha ki nem bocsátatott volna. Épp úgy az államtanács összes jelenlegi tagjai a polgári tisztviselőkről szóló törvény 34. cikke értelmében a kormánynak rendelkezésére állítatnak.

2. A nemzeti skuptina, a mely az 1901—1904. évi ciklusra választatott, feloszlatatik. Az 1901—1906. évi ciklusra választott szenátorok mandátumai elveszítik érvényüket.

3. Érvényüket veszítik a következő törvények: I. Az 1901. évi sajtótörvény. II. A nemzeti népképviselői tagjainak választásáról szóló 1901. évi törvény. III. Az 1902. évi községi törvény. IV. A szenátus és a skuptina rendtartásáról szóló törvények. — Ellenben törvényerőre emelkednek és újra életbelépnek a következő törvények: I. Az 1882. évi sajtótörvény az 1882., 1885. és 1892. évi módosításokkal és pótlásokkal. II. Az 1866. évi községi törvény az 1875-ik és 1878-ik évi módosításokkal.

Ezek a rendelkezéseim törvényerőre és érvénybe lépnek, mielőtt a hivatalos lapban kihirdettetnek. Valamennyi országos hatóságomnak megparancsolom, hogy végrehajtásukra felügyeljenek és megparancsolom mindeneknek, hogy nekik alávéssék magukat.

Sándor s. k.

Az erre vonatkozó ukázok kiállítása után nyomban megjelent egy másik kiáltvány, a mely az 1901. április 6-án kelt alkotmányt újra egész teljességében érvényesnek nyilvánítja és törvényerővel felruhazza. Az abszolutizmus tehát csak addig tartott, míg az új élethossziglani szenátorokat és államtanácsosokat kinevezték és az utolsó két év folyamán a radikálisok által alkotott, czélszerűtleneknek talált törvények helyébe ideiglenesen visszaállították azokat a törvényeket, amelyek azelőtt érvényben voltak és az 1896. évi konzervatív alkotmány alapján hozattak.

Most már az új skuptina és az új szenátus dolga lesz, hogy a törvények helyett új szervezeti törvényeket alkosson, amelyek az 1901. évi alkotmány szellemének jobban fognak megfelelni, mint a most felfüggesztett törvények.

Az új szenátus elnökévé *Belimarkovic* Jován volt régenst nevezte ki a király.

A pécsi Gotterhalte.

A *Pécsi Közlöny* április 7-iki számában részletesen foglalkozik a pécsi honvédhadapródiskolai Gotterhalte ügyével, mely már a képviselőházat is foglalkoztatta egy interpelláció alakjában.

A P. K. ismerteti előbb a fővárosi lapok közleményeit, s azután — ezeket egyben-másban korrigálva — a maga értesüléseit adja elő és éles kommentárral kíséri az esetet. Sajnos, hogy magát a tényt ez a közvetlen forrásból vett értesülés is megerősíti.

A *Pécsi Közlöny* cikkének érdemleges részét a következőkben adjuk:

Mi elismerjük, hogy a szolgálati szabályzatok előírják a pécsi hadapródiskola részére, hogy a vasárnapi szent mise után egyik vasárnap a Hoffer-féle királyhimnusz, második vasárnap a Gotterhaltet énekeljék. De arról értesülünk, hogy ez idén márczius 15-ike előtt sem az egyiket, sem a másikat nem énekeltek, csak most, amikor az ellenzék akciója a katonai körök reakcióját fölkellette, márczius 15-én vasárnap megengedjék, hogy a pécsi hadapródiskola parancsnoka nem saját szántából, de mégis csak megparancsolta, hogy a Gotterhalteval kell megnyitni a vasárnapok sorozatát.

A pécsi honvéd hadapródiskolának 40 tagu énekkarából három vagy négy énekelte az egészben, mire az iskola parancsnoka vasárnap szemlélet tartott a harmadik és negyedik évfolyam előtt olyképp, ahogy az a »Magyarország«-ban annak idején megvolt írva.

Természetes, hogy a magyarán gondolkodó, s érző ifjuság érületének ez az arculverése zúgolódásra adott okot, amikor a szemléletlől visszatért ifjuság a hálótermekbe ért és ott zúgolódott, akkor *Poppel* Kálmán tréfásan, (mert a jegyzőkönyvben is tréfás nyilatkozatnak van felvéve) így szólt:

— Urak, írjunk Rakovszkynak, az jó véresszáju, majd interpellál az a képviselőházban!

győzelmét I. Ferenc francia király fölött. Ez a dátum még további hatással is volt: február 24-iki napon lett az öcsöce, Ferdinánd, Lengyelország királya. Es végre 1566. február 14-én ikén volt, amikor lemondott a trónról.

I. Ferenc francia királynak a január elseje volt a nevezetes napja, amelytől rettegett. Azon a napon született és ugyancsak január elsején vesztette el atyját, lett király és adta férjhez a leányát. Es január elseje volt, amikor V. Károly bevonult I. Ferenc országának fővárosába, Párizsba.

II. Sixtus pápa sorsa a szerdai nappal volt összefüggésben. Szerdán született, azon a napon lett pap, akkor nyerte el a bibornoki kalapot, szerdai napon lett pápává és végül egy szerdai napon zárta le örökre szeméit.

XIII. Lajosnak — írja Dubois — a péntek volt a szerencsés napja. Amikor valami nevezetesebb tettet kellett véghez vinnie, mindig úgy rendezte, hogy az péntekre essék. Azon a napon aratta győzelmeit a csatákban, s pénteki napon voltak a legnagyobb örömei az életben. Amikor halálos ágyán feküdt — épen csütörtökön volt — könyörgve kérte az orvosait, nyujtsák az életét legalább holnapig.

— Amennyi arany a kincstárimban van, azt mind néktek adom, ha holnapig életben tartotok — mondta — mert érzem, hogy ha holnapig élek, nem fogok meghalni . . .

Az orvosok azonban nem segíthettek rajta

s a királynak csütörtökön kellett búcsút mondania az életnek.

Ismeretes a történelemből I. Napoleon híres dátuma, a márczius 20-ika. Csaknem minden esztendőben az volt számára a legnevezetesebb nap.

De nem csak a fejedelmeknek voltak babonái, híres hadvezérek és tudósok is sok mosolygásra késztető gyöngeségről adtak bizonyítást. Epernon hercege például keresztet vetett magára, ha nyulat látott; ilyenkor visszafordult s lett légyen bármilyen fontos az út, amelyre vállalkozott, egy világot sem folytatta tovább. Bacon lord kancellár a teli hold láttára félelmet érzett s könyvekre fakadt; ilyenkor nem mert a szabadba menni este, hanem a szobájába zárkozott. Bayle rosszul lett s hányási ingert érzett, ha szökőkútból vizet látott kisérgározni. Az olasz poéta, Favoriti, pedig nem bírta elviselni a rózsá illatát.

A híres francia finanszier, Sámuel Bernard, egy fekete tyukot tartott állandóan a lakásában s azt nem volt szabad másnak megérintenie sem; ő etette, itatta, mert az volt a meggyőződése, hogy az élete annak a fekete tyuknak az életével szoros összefüggésben van. Es — ez a legkülönösebb — valóban egy napon halt meg; ő is, meg a tyuk is . . . Csakhogy Bernard 88 éves korában.

Passeroni híres olasz költő, aki 1802-ben halt meg, egy kakasba volt szerelmes s ahhoz írta legszebb verseit. Saint-Evremond és Crébil-

lon nagy sereg macskát és kutyát tartottak a házukban; az volt a családjuk. Godefroy Mino, az Empire kor egyik legnagyobb festője, a macskákért rajongott; el is nevezték őt a macskák Raphaelének.

Cavendish, híres angol fizikus állandóan szürke ruhában járt, míg Davy zöld ruhában ment halászni és pirosban vadászatra.

Az antik kor nagy poétái, mint Aeschylus, Alcéa és Aristophanes, ha dolgozni készültek, előbb mindig leitták magukat. De a modern poéták között is sok utánozta ezt a módot: Edgard Poe, Alfred de Musset, Paul Verlaine mind nagy mértékben alkoholisták voltak. Bacon, Milton, Alfieri, B. urdaloue csak zeneszó mellett tudták megkezdni munkájukat s ha aztán a kellő hangulatban voltak, lassan abba kellett hagyni a zenét.

Casti, a szellemes »beszélő állatok« szerzője, a költeményeit csak akkor írta, amikor ágyán ülve egyedül kártyázott. Corneille, Malesherbe a homályban szerettek írni. Goethe járkálás közben dolgozta ki műveit.

Maupa-sant csak akkor tudott írni, ha az opiummal felizgatta a képzeletét s ennek is lett végül az áldozata.

Nagy Gyula IV. éves növendék pedig elkeseredésében így fakadt ki:

— Disznóság, hogy ilyesmit elrendelnek, érdemes volna ezt valami újságnak megírni.

Közvetlenül ezután jelent meg a »Magyarország« és a »Független Magyarország« cikke.

Mint hogy másnak, mint hadapródnak nem volt tudomása a dologról, az iskola parancsnokság ki akarta kutatni a tettest, aki ezt a cikket a nevezett újságnak beküldötte.

Sorssich Örnagy parancsnok megérkezvén Budapestről, még március 19-én iskolahallgatást rendelt el, amelyen a növendékeket felszólította, hogy jelentkezzenek az, aki a Magyarország tudósítását megírta, vagy aki erre vonatkozólag valami megjegyzést tett március 15-én.

Senki sem jelentkezett, mire az Örnagy öt percnyi gondolkodási időt adott. Még mielőtt az öt perc letelt volna **Teszts Péter IV. éves hadapród**, valami **horvát** előlépett és elmondta, hogy mit hallott ő Nagy Gyula növendéktől március 15-én a hálóteremben. Poppel Kálmán maga lépett ki a sorból és mondotta el azt amit ő mondott.

Az egészről természetesen jegyzőkönyvet vettek fel s megindították a legszigorúbb vizsgálatot. Minden növendéknek holmiját s privát levelezését átkutatták, hogy nem akadnak-e az áruló fogalmazványra. Az egész idő alatt a növendékeknek a terem egy másik részében kellett összegyűlkezve lenniök.

A legszigorúbb kutatás nem vezetett eredményre.

Megindították a vizsgálatot mind a 40 énekes ellen s a jegyzőkönyvek március 22-én Budapestre a honvédelmi miniszteriumba mentek.

Ot nap múlva, tehát március 27-ikén megjött a honvédelmi miniszteriumtól a büntető parancs, melynek kihirdetését tanári tanácskozmány előzte meg. Majd az egész iskolának teljes diszben kellett megjelenni s a szintén diszben megjelent tanári kar előtt hirdették ki a renitens hadapródok büntetését, amely a »bűnös« hadapródok közül 32-öt 1 naptól 6 napig terjedő szigorított fogság fenytéssel sújt.

A legsúlyosabb büntetés — 6-6 napi szigorított egyes — a »fő bűnösöket« **Poppel Kálmánt** és **Nagy Gyulát** sújtotta, akik ellen azonban ezzel még nem fejeződött be az eljárás.

Vassits Károlyt a március 27-én felolvasott ítélet két napi eggessel sújtotta s ez mert az ítéletigazságtalanok találta, **önként kilépett** az intézetből, tehát nem csapták ki, s ő már április 1-én este ki is ment az intézetből oldalfegyverrel magányosan.

Április hó 2-ikán megérkezett Budapestről a honvédelmi miniszteriumból 2464/elnöki szám alatt az ítélet, amely a Gotterhalte nem éneklése illetőleg az általunk híven reprodukált nyilatkozatok miatt a két ifjút, **Poppel Kálmánt** és **Nagy Gyulát** meg nem felelő viselkedés miatt **az intézetből elbocsátotta.**

Nagy Gyulát, aki 6 napi börtön büntetését már megkezdte, a fogházból, Poppel Kálmánt az iskolából hivaták ki és a többi növendékektől teljesen elkülönítve, nehogy megtalálják a többi fertőzött, az aliszti szobába helyezték el.

Es akkor, amikor elkülönítették őket, akkor a parancsnok Örnagy a többi növendéknek valamit mondott, amit azonban megtiltott hogy elmondjanak.

Igy történt meg a Gotterhalte megdicsőítése az Urnak 1903-ik esztendőjében, magyar földön, a magyar honvédség körében.

Magunk részéről kommentárt nem fűzünk az esethez. De nagyon sajnálatosnak tartjuk, hogy éppen akkor kell ilyesminek történnie, mikor az egész ország izgatottságban, a kor-

mány pedig, sőt az egész párt válságban van a nemzettől újabb áldozatokat követelő katonai javaslatok miatt.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, Nagycsütörtökön délután 3 órakor tartja rendes havi közgyűlését.

A tárgysorozatba 29 ügyet vettek fel, de ezek legtöbbje csekélyebb jelentőségű telekvétel, szabadság és előleg iránti kérvény s ha hosszabb időt nem vesznek igénybe az interpellációk, hamarosan letárgyalják a kitűzött ügyeket.

Erdekesebb dolgok itt-ott kerülnek csak. Ilyen nagyjelentőségű a vízvezeték hálózatának kiterjesztése az egész városra, vagyis azokra az utcákra, a hol még nincsen csőhálózat. A 18,700 méter csőhálózatra 150,000 korona költséget kell felvenni. Ez iránt tesz előterjesztést a tanács.

Nem hallgathatjuk el megbotránkozásunkat, hogy a közgyűlést Nagycsütörtökön tartják meg, amely ha nem is szorosán vett parancsolt ünnep, de normanap, amelyet respektálnak általában. A kitűzött tárgyak között sincs olyan, amely halasztást nem tűrne.

A közgyűlés tárgysorozata a különben a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1903. évi április hó 9-ik este legkövetkező napján mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. A polgármester jelentése a közigazgatás előző havi állapotáról.
2. A m. kir. belügyminiszter leirata a városi mentő-intézményről alkotott szabályrendelet tárgyában.

3. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának átirata a Nagyváradon felállítandó utmesteri iskola fenntartási költségeihez leendő hozzájárulás iránt.

4. A tanács javaslata Moskovits Adolf s fia által a Kommandáns-rét megvételére tett ajánlatra.

5. A tanács javaslata Amánt Béla telekvételére tett ajánlatára.

6. A tanács javaslata Özv. Nagy Józsefné telekéből a köztérhez csatolandó terület megvételére iránt.

7. A tanács javaslata Repkő István telekéhez csatolandó közterület átengedése iránt.

8. A tanács javaslata Somlyai Jenőné telekéhez csatolandó közterület átengedése iránt.

9. A tanács javaslata a nagyvárad orth. izr. hitközség telek vételár elengedése iránt benyújtott kérvényre.

10. A tanács javaslata Mircsi István közterület átengedési ügyében.

11. A tanács javaslata a vízvezetési csőhálózatnak az egész város területére leendő kiterjesztése s annak fogantatására szükséges 150000 korona költségen engedélyezése iránt.

12. A tanács javaslata a Nagy-Váradon felállítandó n. u. k. közvetítő intézet tárgyában a ker. skedelemügyi m. kir. miniszter által intézett felhívásra.

13. A tanács jelentése a m. kir. honvéd huszárlaktanyában szükséges átalakításra megtartott árlejtés eredményéről.

14. A tanács jelentése a városház közgyű-

lési terme butorzatára megtartott árlejtés eredményéről.

15. A tanács jelentése a városház egyéb helyiségeinek butorzatára megtartott árlejtés eredményéről.

16. A tanács javaslata a »Szaroveczky-szegénygyermek-kórház alap« alapítvány törzstőkéjének elhelyezése ügyében.

17. Ugyanannak javaslata a »Szaniszló Ferencz alapítvány« tőkéjének elhelyezése tárgyában.

18. Ugyanannak javaslata a »Millenniumi alap« tőkéjének elhelyezése ügyében.

19. Ugyanannak javaslata a »Friedländer Náthán-alapítvány« tőkéjének elhelyezése tárgyában.

20. A tanács javaslata Özv. Nagy Mártonné és Boros Sándornak a »Schlauch«-téri kioksz bérlete átruházása iránti kérelme.

21. A polgármester előterjesztése az esküttek alapajstromát összeíró küldöttségbe két kiküldött választása iránt.

22. A nagyvárad hegyközségi birtokosság közgyűlése a hegyi pénztár 1903. évi költség-előirányzatát beterjeszti.

23. Czeglédy Sándor kérelme bormérő helyisége további használatának engedélyezése iránt.

24. Novák József számtiszt fizetés előleg iránti kérelme.

25. Batz Endre tb. irodaigazgató fizetés előleg iránti kérelme.

26. Fassie Sándor alkapitány szabadság idő engedélyezés iránti ügye.

27. Decker Frigyes állatorvos szabadság idő engedélyezés iránti ügye.

28. Gesztesi Ödön könyvvezető egy havi szabad áridő engedélyezése iránti kérelme.

29. Erdődi Adolf irnok 3 havi szabadság idő engedélyezése iránti kérelme.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Kelt Nagy-Váradon, 1903. évi április hó 6-án.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

- April 8. Szépitő egyesület vál. ülése a városházán d. u. 5 órákor.
April 9. Városi közgyűlés.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.
April 19. A b. h. megyei nőegylet közgyűlése d. u. 4 órákor.
April 19. A tisztviselők Otthonának közgyűlése d. u. 4 órákor.

* Nagyszerda. A mai nappal kezdődik a tulajdonképeni nagyheti istentisztelet, a mely élénk tárja az Üdvözítő kinszenvedését. Délelőtt a szokásos időben tartatnak meg az isteni tiszteltek, délután pedig a lamentációk lesznek, az u. n. zörgő vecsernyék. Jeremiás siralmi alatt egyenkint oltják el a tizenkét tanítványt jelképező gyertyákat, amint az Üdvözítőt elhagyták. A székesegyházban délután 3 órakor énekes officium, lamentáció és »Miserere« férfiar, melyet a papnövendékek énekkara ad elő.

* Dr. Dobosffy Alajosné halála. A kérihetetlen halál városunk egyik köztiszteltemben álló, magas állású férfit borította mély gyászba: dr. Dobosffy Alajos táblabíró neje tegnap este

Özv. Fuszek Ágostonné

és Fiai

sütődéje. — Teleky-u. 20.

A közeledő húsvéti ünnepek alkalmából ajánljuk a n. é közönség b. figyelmébe az 1806. óta fennálló s elismert jónévű **SÜTÖDÉNKET**. Kitűnően készített diós és mákos kiflik (patkó) darabja 1 kor.-tól 1 kor. 20 fillérig; ünnepi fonatos és kerek vajas kalácsok 60 fillértől 1 koronáig darabonként. Ezenkívül bármily sütemények rendelésre kiváló finoman és izletesen elkészítetnek.

1/3 óraker elhunyt. Az elhunyt egyike volt azoknak a nőknek, a kirkól életükben csak a szeretet, haláluk után csak a mély gyász beszél. Visszavonultan élt egyedül férjének, a kibben a királyi tábla egyik legképzettebb bíráját sujtotta a csapás. Az elhunyt urnó holttemét esütörtökön délelőtt 1/9 óraker a Schlauch- téren levő Szabó-féle házban levő lakásán be- szentelik, s a vasuti állomáshoz kíséri a gyász- menet, honnan Bekés-Gyulára szállítják s itt délután 1/3 óraker helyezik örök nyuga- lomra.

* **Csendélet Berettyó-Ujfaluiban.** A Sár- rét mozgalmas központja kezd ugyancsak szo- moru hírnévre vergődni. Az utóbbi hónapokban egymást érik a korcsmai és utcai verekedé- sek. Március 15-én délben a Fő-utcán vertek le két legényt, kik majd behaltak súlyos sér-üléseikbe, — tegnapelőtt a Virágvasárnap tiszteletére pedig két embert vertek agyon a duhaj legények. Egyik *Horvát* Imre 18 éves legény, kit este fél tíz óra tájban, hazamenet közben ütöttek le úgy, hogy még az utcán meghalt, a másik *Konda* János, 35 éves, kit a Fő-utcán úgy vertek fejbe, hogy most a halál- lal vívódik. A gyanúsítottakat összeszedte a csendőrség és keresi közöttük az igazi gyilkost. Valóban olyan állapotok vannak Ujfaluiban, különösen mióta a duhaj legények nagy része forgópisztolyal is ellátta magát, hogy nem- csak este, vagy a vasuti állomástól jövet, de még fényes nappal sem biztos a békésen járó- kelő ember élete, főleg vasárnap, a mikor a csoportosan járó duhajkodók elállják a gyalog- járókat és különösen a kaputos egyőneket, tisz- tességes nőket inzultálják trágár káromkodá- saikkal. A főszolgabíró ez állapotok megszőn- tetésére már megtette a hatáskörébe eső in- tézkedéseket, de aligha lesz foganatja addig, míg e népes járás csendőrsége csupán négy emberből fog állani!

* **Gruss aus Grosswardein.** Évek óta kü- zdünk a magyar helynevek megmagyarosítá- sáért s rossz néven vesszük a bécsi néme- tektől, hogy Budapest, Nagyvárad helyett Ofen- pesth-et, Grosswardein-t írják. Ma már a kö- zös hadseregből is sikerült kiküszöbölni a né- met helyneveket s a katonaságnál sem sza- bad többé a Grosswardeint ismerni. Annál jobban megütközünk azon, hogy egyik nagy- várad papirkereskedő: Sonnenfeld Adolf most olyan képes levelező lapokon ismerteti Nagy- váradot, amelyen »Gruss aus Grosswardein« felírás disztelenkedik. Ez bármi legyen az in- ditó ok, a leghatározottabban elítélendő. És még a kereskedelem megmagyarosodásáról áb- rándozunk.

* **Kintasított újságíró.** A zimonyi városi hatóság Zerbonyi Károly újságírót a városból kintasította. Okot erre Zerbonyi azzal adott, hogy az általa szerkesztett lapban a hatóság ellen izgatott és egyes városi funkcionáriusokat ok nélkül megtámadott.

* **Fedák Sári miseruhát ajándékoz.** *Fedák* Sári, az annyira ünnepezt »Bob herczeg« a napokban érdekes és egyszersmind értékes ajándékkal lepte meg a beregszászi római- katolikus plébániát. Egy igazán mély vallásos- ságról és nemes gondolkozásról tanuskodó le- vél kíséretében gyönyörű misemondó ruhát küldött Szalay Sándor beregszászi plébánosnak azzal a kéréssel, hogy ebben a ruhában mon- dana a husvéti ünnepen szent isét. Akkor ő is — talán — ott lenne szülőföldjén s elmenne arra a misére, hogy halál adjon a jó Isten- nek azért a sok jóért, melylyel őt megaján- dékozta.

* **Névváltoztatás.** Rothmann Jakab nagy- várad ügyvéd a saját, valamint kiskorú László- Lipót és Magda gyermekei vezetéknévét a bel- ügyminiszter engedélyével »Révész«-re vál- toztatta.

* **Huszonötéve rendőrbiztos.** A nagyvá- radi rendőrség tisztikara ma ünnepli egyik derék tagjának, *Szabó* Gábor I-es oszt. rendőrbiztosnak szolgálati jubileumát. *Szabó* Gábor egy negyed század óta szolgálja Nagy- várad város közbiztonságát; e hosszú idő alatt buzgó odaadással teljesítette hivatását. Aki ismeri a rendőri szolgálat nehézségeit, nagy fáradsággal járó kötelességeit, kellőleg tudja méltányolni, ha valaki oly hosszú időn becsü- letesen, közmegelegedéssel teljesíti ezen köte- lességeket. *Szabó* Gábor teljesen rászolgált az elismerésre s ma, mindön tisztársai meleg ovációja veszi körül, bizonyára a hőn telje- sített munka jóleső önértékeléssel gondol vissza a kötelességteljesítésben eltelt évtizedekre.

* **Piaczi tolvaj.** A rendőrök előtt ismeretes piaci szarka *Csore* Flore csavargó asszony, aki különösen a tarka vászon neműeket kedveli és emeli el a piaci sátorokból. Tegnap öv. *Taub* Sámuelné sátrából egy vég kék csikos kartont lopott el, de csakhamar elfogták, s a lopott karton is megkerült. A tolvaj asszonyt elzárták.

* **Ki akar választó lenni?** Az ország- gyűlési képviselő választók névjegyzékének ösz- szeállítására mindegyik városrészbe ki lettek már küldve az összeíró küldötségek. Azért tudomására hozzuk polgártársainknak, hogy mindenki nézze meg, hogy be van-e véve a választási lajstromba s ha véletlenül nincs, úgy rögtön vétesse fel magát. Az összeírások a városházán lesznek.

Tájékozással itt közöljük, hogy a diplomás emberekön kívül kik bírnak választói jogosult- sággal:

Kiknek oly házuk van, mely három lak- részt foglal magában, vagy háza után 31 korona egyenes állami adót fizet;

kiknek annyi földjük van, mely 32 ko- rona tiszta jövedelem után van földadóval, vagyis 7 korona egyenes állami adóval megróva;

kik, mint kereskedők, gyárosok, iparosok legalább 21 korona jövedelmi adót fizetnek; kik, mint magán alkalmazottak 1400 korona, mint köztisztviselők 1000 korona évi állandó fizetés után vannak megadóztatva.

* **A műárlat berekesztése.** Előkelő kö- zönség jelenlétében zárták be tegnap a mű- tárlatot. Bájos, mosolygó leányarcok versenyre keltek a legszebb festményekkel s a verseny eredményéről csak annyit jegyezhetünk fel, hogy ezuttal a kiállított képeket senki sem nézte. Ugyes ötlet volt befejezésül a fjdíszek felpróbálása; a leánykák a legkülönbözőbbbea fejdíszekkel jelentek meg, néha kedélyes ka- czagást kelte az ötletes, csinos kalapfélekkel. Feltűnő sokan jelentek meg férfikalappal, főleg tisztí sapkával: a miből gonosz nyelvek azt olvasták ki, hogy hej, beh hamar igyekeznek már a kalapot a fejükön viselni! A kedélyes teázás eltartott este 8 óráig s a közönség egy kedves este hangulatának emlékével távozott.

* **Vásárosok a vonat kerekai alatt.** Meg- rendítő szerencsétlenség történt vasárnap este a Léva-garamberzencei vasuti vonalon, hol három ember a vonat kerekai alá került. A három szerencsétlenül járt ember Koszmály Flóriás, Varga Gábor és Huda György kovácsi lakosok voltak, akik aznap Lévaó jártak vásáron. Jó vásárt csinált a három ember s ennek révén kijutott az áldomásból is. Estefelől indultak el Léváról kocsin, de meglehetősen iktas álla- potban. Velük volt még Burán György is, akit utközben vettek fel a kocsiira. Este 8 óra táj- ban értek a Nagykoszmály és Kovácsi közötti vasuti átjáróhoz, hol a sorompó le volt eresztve. Burán György a többiek biztatására leugrott a kocsirol s felemelte az egyik sorompót, amire aztán áthajítottak a kocsiival. A másik sorom- pót azonban már nem lehetett könnyen fel- nyitni s miatt Burán ennek a felnyitásával

vesződött, a kocsi éppen a sineken állott. Ekkor ért oda s Léva felől közeledő vonat, mit a hirtelen bajlástól a kocsin ülő részeg utasok sem vettek észre s a mozdonyvezető sem a kocsit s a vonat nekiment a kocsinak, amit darabokra tört s a három ember a vonat alá került. A lovak, amint a kocsit a vonat elvágta, a félig nyitott sorompó alatt elvágattak. A sze- rencsétlenség után rögtön megállították a vonatot s kiszedték alóla a darabokra szak- gatott három utast és a kocsi roncsait. A vona- ton utazott éppen két csendőr, kik Léváról jöttek, ezek aztán Buránt, akit a szerencsét- lenség okozójának tartanak, letartóztattak s a hullákat az őruháznál helyezték el. A szeren- csétlenségről pedig azonnal értesítették a aranyosmaróti kir. ügyészséget, valamint a sze- rencsétlenül járt utasok családjait.

* **Szemétdomb a Városligeten.** A Váro- liget igazi mostoha gyermeke Nagyvárad vá- rosának éppen úgy mint a közönségnek. A vá- ros olyan volt, mint az üres kamara gazdája s mivel nincs pénz a rendezésre, vissza adták *Rátkay* Józsefnek, hadd bajlódjon vele. A Pál- utca melletti bozótos területet eddig szemé- dombnak használták a környék lakossága, de most kitakarították s egy alkalmatlan helyre tilalomfát állítottak a város. A tilalmat azon- ban éppen nem respektálják, hanem hordják éjjelenként a szalmát és szemetet a tóba és a liget területére. Így sohasem lesz tisztességes hely a ligetből. Tegnap éjjel ismét szemét és szalma garmadákat hánytak ki a ligetre s ha a rendőrség csak egy kissé utána nézne, könnyen megtudhatná, hogy honnét került oda a szemét, amelyet másnap valaki meggyújtott, hogy ne rontsa a levegőt. A rendőrségnek kö- telessége volna, hogy ezeket a botrányos álla- potokat megszőntesse.

* **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték tegnapi húzásánál a következő számok nyertek:

20.000 koronát nyert: 8590.
10.000 koronát nyert: 90526.
5000 koronát nyertek: 12627 56364 68566 93064 107836.

2000 koronát nyertek: 878 886 5459 11490 24463 25415 29489 30015 30875 35855 36848 53338 55993 58320 67413 73705 79 90 85221 85774 86137 98877 99092 99428 100156 101344 102647 103700 104221 109490 109830.

1000 koronát nyertek: 520 4050 4646 7566 7581 9172 15417 16644 17285 21353 22383 28074 28294 30769 32582 34246 34774 35112 37303 39260 40871 43338 44619 49357 51552 60707 64140 64838 66499 75259 7795e 79200 78450 81853 85160 92233 93017 104936 106713 108334 102947.

500 koronát nyertek: 1438 1685 2297 2412 3596 4485 5226 5794 8313 9138 9414 10222 12110 13774 16093 17253 17488 17695 18396 19099 19436 22064 26564 28578 3 362 31401 32564 32749 34438 38873 41248 41690 41782 44735 47348 51659 52823 53040 53389 53653 56884 62696 65668 68506 71454 72085 74817 75341 76102 78291 78.14 79218 80747 81372 86781 87561 87678 89038 89417 89858 89955 90141 90 63 90861 91672 92205 94104 96733 98571 102219 106373 106652 106904 107038 109055.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

* **A varróleányok sztrájkja.** A nagyvá- radi varróleányok sztrájkja még mindig tart, mert a munkaadók nem akarnak résztvenni a békéltetési tárgyalásokon. A sztrájkoló leányok botrányos dolgokat beszélnek arról, hogy mi- lyen óriási munkát kívánnak tőlük a munka- adók néhány forint havi fizetéséért. Egyik-má- sik műhelyben 12—13 órát kell dolgozniok naponta s ha a munkaadó érdeke úgy ki- vánja, egyes alkalmakkor 15—16 órai dolgo- tást kell végezniök s a havi fizetés 6—10 frt. Eb- ből még tisztességesen élelmezni sem képesek magukat. Nagyon elkeserítette a szegény munkás

leányokat, hogy a hatóság oltalom helyett, a munkaadók mellett foglalt állást. A sztrájkoló leányok részére tegnap már érkezett 50 korona segély, a husvétii ünnepeken pedig nagy hangversenyt rendeznek a javukra a Sasban. Jellemző a bérmozgalomra, hogy a sztrájkoló leányok nem kívánnak bér fölemelést, csak emberségesebb bánásmódot s kevesebb és meghatározott munkaidőt. A mozgalom a társadalom azon köreiből, ahol ösmerik a varróleányok helyzetét, rokonszenven találkozik.

* Leégett község. Egy bosszuálló legény gonosz merényletének estek áldozatul Lópók község lakosai, hol a múlt szombaton tűzvész pusztította el az egész községet. A tűz este 9 órakor ütött ki özvegy Tomcsik Mártonné házában, még pedig gyújtogatás következtében. Tomcsikné vadházasságban élt egy Vavra Antal nevű legénygyermel, akit két héttel ezelőtt elzavart magától, hogy férjhez mehessen. Vavra aztán úgy állott bosszút a volt szeretőjén, hogy felgyújtotta annak házat. A tűz a nagy szélviharban rohamosan terjedt, úgy annyira, hogy mire észrevettük, már a szomszédok háza is égett. Az óriási viharban gondolni sem lehetett a tűz terjedésének megakadályozására, a lakosság csak arra törekedett, hogy ruházatuk és élelmüket megmentsék. Topán Adámé egy csomó ágyneműt akart kimenteni az égő házból s amikor az ajtóba ért, az égő szalmatető lezuhant és maga alá temette Topáné. A szerencsétlenséget a nagy zűr-zavarban nem vették észre s csak akkor találták meg a szerencsétlen asszonyt összeégett holttestét, amikor a romokat elhántták. Az elkeseredett nép tudta, hogy a gyújtogató nem lehet más, mint Vavra, akit meg is fogtak és be akarták dobni a tűzbe, de a szomszédos Szőlős községből éppen akkor érkezett meg két csendőr több szőlősi lakossal s ezek aztán megszabadították Vavrá a nép dühétől, akit letartóztattak és magukkal vittek. Negyvenkét ház pusztult el s ezeken kívül sok gazdasági épület és takarmány égett el. Állatokban is nagy a kár, mert a hirtelen támadt tűzvészben igen sok jószág bentégett. A leégett lakosság segélyezésére a szomszéd községekből sok élelmiszereket vittek. Biztosítva alig volt valami.

* Zsebmetés a színházban. Az öreg Szentgyörgyi bácsi művészete hétfőn este bizony-bizony sok nézőjét úgy bámolatba ejtette, hogy megfélemedtek zsebeikben hordott ingó vagyosokról, s e kedvező pillanatokat valami furfangos zsebmetész fel is használta és Simon Gyula hangszerkészítő ezüst zseboráját észrevétlenül elemelte. A rendőrség nyomoz, de már aligha sikerül megkeríteni a színházi tolvajt.

Tavaszi újdonságok megérkeztek

Roth M. utóda

kalap és uri divat üzletébe.

Férfi, női, gyermek cipők, férfi és női kalapok nagy választékban.

Szines és fehér ingekben nagy raktár és méret után is készíthetők. 192

x Felhívjuk olvasóink figyelmét Sanow Leo exporteur lapunk mai számában levő hirdetésére, melyben igen olcsó áron vannak ajánlva a közönségnek gyapjuszövetek, vásznak, zsebkendők stb. cikkek.

Igazságszolgáltatás.

Elítélt sikkasztó adótáros.

Tegnap hozott ítéletet a nagyváradai törvényszék Varga Mór volt berettyó-újfalui adópénztárnok és Szemeraiy Lajos ellenőr sikkasztása ügyében. Varga Mór, a megtört idegbeteg pénztáros beismerte vétkecs hanyagságát s a taguavallomások is beigazolták a 800 forintnyi adóösszeg elsikkasztását.

E tételre vonatkozólag Vámosy altágyész is fenntartja vádját, míg a bélyeg manipulációkra vonatkozólag elejtette.

A pénzügyigazgatóság képviselőjében mint magán vádló Major Lajos p. ö. titkár az egész vádat fenntartja.

Dr. Kripka Henrik Varga Mór védelmére összegezte a mentő körülményeket.

Poyndár Széver pedig Szemeraiy Lajos ellenőrt azzal védelmezi, hogy az ő büne csupán az ellenőrzés elmulasztása, de a sikkasztás az ő tudta nélkül történt.

Megrázó hatása volt mikor Varga Mór megtörtén arra kérte a törvényszéket, hogy 5 árva gyermekét tekintve, a kik nélküle a pusztulásnak vannak kitéve, lehetőleg enyhén büntesse.

A büntető tanács ezután visszavonult ítélethozatalra.

Pörös szocialisták. Az országos szocialista pártban régebb idő óta folyó viszálykodások szakadást vontak maguk után s az így támadt két párt örökös keblemellenkedésekkel örvendeztetik egymást. Ennek az ellenségeskedésnek egy kis csattanója volt az a támadás, a melyet a Népszava intézett Mezőfi Vilmos ellen, akit egy nő, Mayer Lujza súlyos megbántásával vádolt a szocialista lap. Amikor ez a cikk megjelent, Mezőfi nem volt a fővárosban s helyette elvtársa és barátja, Boros Mihály üvegtisztító válaszolt egy »Munkások és szocialdemokraták« című röpirattal, amelyet több ezer példányban osztogattak. E miatt a röpirat miatt került a sajtóbíróhoz Boros Mihály tegnap. A tárgyalást vezető Agorasztó bíró a törvény értelmében nem adott helyt a bizonyításnak, mert női becsület ellen bizonyítani nem lehet s Borost 3 hónapi fegyházra és 200 korona büntetés fizetésére ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, de a vádlott felebbezett.

Boros Mihály tavaly augusztusban egy másik röpiratban is magára vonta a szocialista-párt haragját. »Tisztelt elvtársak!« címmel egy sokezer példányban közzéadott pamphletben súlyos vádakkal illette a szocialistákat, azt állítván róluk, hogy a vezetőemberek semmittevő naplopók, akik kávéházakban töltik a napot s a szegény nép filléreiből lényes jövedelmet szereznek maguknak. — A röpirat névszerint is fölemlítette azokat a szocialdemokrata vezérférfiakat, akiket visszaélésekkel vádolt. Így indítottak Bokányi Dezső, Izrael Jakab, Weltner Jakab, Fleischmann Andor, Grossmann Hugó, Garami Ernő, Csizmadia János sajtópórt Boros Mihály ellen. Ezt a sajtópórt is Agorasztó bíró elnöklésével tárgyalják.

EGYESÜLETEK.

Újabb közgyűlés az Otthonban.

A Nagyváradai Tisztviselők Otthonának április 5-ikére tűzött közgyűlése a megjelent tagok csekély száma miatt nem volt határozatképes. Emellett az egyesület elnöksége folyó évi április hó 19. napjának 4 órájára az eredeti napirenddel újabb közgyűlést hív egybe, s arra a tagokat ez úton azzal hívja meg, hogy az újabb közgyűlés az alapszabályok 19. § értelmében a megjelentek számára tekintet nélkül fog a napirend felett határozni.

TAVIRATOK.

Hornig püspök fogadása.

Veszprém, ápril 7. (Saj. tud. táv.) Hornig Károly veszprémi püspök hosszas és válságos betegségéből felgyógyulva, a husvétii ünnepekre tért vissza

először székhelyére. Székvárosa tomboló örömmel fogadta felgyógyult püspökét. Diadalkapukat állítottak s a közönség sorfala között vonult be Hornig püspök a fellobogózt városba. Délben nagy diszebedet adott a püspök, melyen a város előkelőségei voltak jelen.

Tél a tavaszban.

Komárom, április 7. (Saj. tud. táv.) Hirtelen fordulattal oly alacsonyra süllyedt a hőmérséklet, hogy két nap óta fagy. A múlt éjjel 6°R hideg volt. A gyümölcs és szőlő mind elfagyott.

Pénzhamisító bankhivatalnok.

Fiume, április 7. (Saját tud. táv.) Az utóbbi időben Fiumében sok hamis 10 koronás került forgalomba. A rendőrség megindította a nyomozást s tegnap sikerült a hamisítót leleplezni. Giravdi bankhivatalnok a hamis tíz koronások gyártója, akit letartóztattak s műszereit elkobozták.

Megölte a családját.

Budapest, apr. 7. (Saj. tud. táv.) O-Buda határában Joachim János vasárnap bezárkózott lakásába feleségével és fiával. Este a bezárt lakásban rájuk találtak és jelentést tettek a főkapitányságon. A mentők legott kivonultak s egyetlen ágyban az asszonyt és a kisfiút halva találták. A férfi még élve az ágy előtt feküdt. Az eszméletlen állapotban levő embert beszállították a rabkórházba. Azt gyanítják, hogy megölte feleségét és gyermekét.

Stadler érsek lemondása.

Eszék, április 7. A Jedinsztvo Rómából állítólag megbízható forrásból azt a hírt kapja, hogy Stadler érsek lemondása befejezett dolog. Stadlert állítólag néhány hónapon belül Rómába hívják és az egyik kongregáció elnökévé nevezik ki. Utódjául állítólag egy ferenczrendi szerzetest szemeltek ki. A »Jedinsztvo« közlése még megerősítése szorul. (M. T. I.)

Olasz nyomdászok sztrájkja.

Róma, apr. 7. A könyvnyomdászok sztrájkja ügyében már 35 napja tárgyalnak. A munkások ma tartott népgyűlésen elhatározták az általános sztrájkot, ha a tárgyalások eredménytelenek maradaak. Intézkedéseket tettek, hogy a nyomdák rendszeren működhessenek és hogy a rend fentartassék.

Róma, ápril 7. (Saj. tud. táv.) Az olasz nyomdászok sztrájkja mindinkább nagyobb arányokat ölt. Ma már az újságok sem jelenhettek meg a nyomdászok sztrájkja miatt.

Hirek a Balkánról.

Konstantinápoly, ápril 7. A olasz nagykövet az olasz kormány nevében komolyan figyelmeztette a portát a legutóbbi albán eseményekre és azt tanácsolta neki, hogy erélyesen és gyorsan állítsa helyre a rendet, hogy az összes hatalmasságok által jóváhagyott reformokat végre lehessen hajtani.

Konstantinápoly, április 7. Széll Kálmán miniszterelnöknek az a válasza, amelyet legutóbb Ausztria-Magyarországnak

nak a balkáni eseményekkel szemben való magatartása tárgyában hozzáintézett interpellációra adott, a Jildizban és a portán nagyon megnyugtató hatást tett.

Konstantinápoly, április 7. Az a jelentés, hogy 15,000 albán megint Mitrovicza felé vonul, helytelen. Azoknak az albánoknak száma, akik Mitroviczát megtámadták, nem haladta meg a másfélezret. Ezek most Mitroviczától néhány óra járásnyira vannak és azóta nyugodtan viselkednek. (M. T. I.)

Amsterdami tüntetések.

Amsterdam, ápril 7. Az est folyamán csak néhány vonat közlekedett. Fél 11 óra tájban a pályaudvarokat bezárták és katonasággal megszállták. Az utczákon polgárorség és rendőrség czirkál. A központi pályaudvar közelében néhány fiatalember összeütközött a rendőrökkel. A rendőrök karddal megsebesítettek néhányat a tüntetők közül. Este 11 órakor a város egészen nyugodt volt. (M. T. I.)

Amsterdam, ápril 7. (Saj. tud. táv.) A sztrájk ellen irányuló törvényjavaslat ellen az összes munkások tiltakoznak és általános, minden szakbeli sztrájkkal fenyegetőznek.

Oroszország és Mandzsuria.

Washington, április 6. Itt elismerik, hogy az új kínai-amerikai szerződés tervezetében foglalt rendelkezés, amely Mukdent és Takusant az idegen kereskedelem számára nyitpácznak nyilvánítja, arra szolgál, hogy próbára tegye Oroszország amaz ígéretének a komolyságát, hogy Mandzsuriában fenn akarja tartani a nyitlt ajtót. (M. T. I.)

A földhitelintézet osztaléka.

Bécs, apr. 7 A földhitelintézet közgyűlése elfogadta az igazgatóság indítványait, hogy t. i. a 7,964,161 koronát tévő tiszta nyereségből 4,596,000 koronát 40 frankos osztalék fizetésére, 245,450 koronát a rendkívüli tartalékalap gyarapítására, 660,660 koronát tantiemekre fordítsanak és 257,050 koronát új számlára vigyenek át. Az igazgatótanácsnak megadták a feljelentést. (M. T. I.)

A saragossai diákok.

Saragossa, április 7. Az idevaló diákok este tüntetéssel nagy zavargást okoztak. A tüntetők megtámadták a közeli rendőrséget és bevették a prefektúra ablakait. Két rendőr megsebesült. (M. T. I.)

A Dreyfus-ügy epilógusa.

Páris, ápril 7. (Saj. tud. táv.) A kamara mai ülésén **Jaures** folytatta a Dreyfus-ügyre vonatkozó leleplezéseit, **Henri** ezredes szereplését ismét új világitásba állította.

A marokkói harcok.

Melilla, április 7. A szultán nagybátyja a spanyol terület határáról mintegy 500 méternyire táboroz. A kabilok támadásra készülnek ellene. Helyzete veszélyesnek látszik. A trónkövetelő megbízottjai felszólították a melillai kormányzót, hogy ha a szultán nagybátyja oda akarja menekülni, ne adjon neki menedéket. A kormányzó azt válaszolta, hogy Spanyolország senkitől sem tagadja meg a vendégjogot.

Melilla, április 6. A trónkövetelő, akit a környéken lakó kabilok elismenek a mórok uralkodójának, itt élelmiszereket vásárolt csapatai számára. A basa hű marad a szultánhoz és nem akarja magát alávetni a felkelőknek, akik támadással fenyegetik. Egy marokkói hadihajó Melillába érkezett ágyúkkal, puskákkal és lövészekkel.

NYILTÉR.

Uj czipőüzlet!

Aranyi Albert

kizárólagos czipő áruháza
Nagyvárad, Fő-utcza,

Huzella M. czéggel szemben 194.

Különlegesség

férfi, és női
gyermek czipőkben.

Szolid kiszolgálás! Szabott árak!

Uj czipőüzlet!

Szabott árak!

China-ezüst gyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja a most érkezett, 1903. évi mintakban dusan felszerelt raktárát, u. m. étszerek, asztalterítékek gyertya- és karos gyertyatartók, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, diszártyák művészies kivitelben. Nászajándékok, verseny és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Angol és francia china-ezüst
GYÜRÜK egy-düli elárustója Bihar-, Hajdumegye és Erdély részére nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Irta: Sienkiewicz Henrik. 283

Azt is mondják, hogy úgy hasonlít rám mint az egyik tojás a másikhoz, de én e nélkül is nagyon szeretem. Nem is látnál engem vigan és nyugodtan, ha nem biznék benne,

hogy hamarosan ki fogjuk szabadítani. Holnap elkezdem írni a sűrűíratomat, mert én nagyon szép verseket tudok ám költeni és csak az utóbbi időben hanyagoltam el Apollót Mars kedvéért.

— Mit beszélés itt Marsról? — felelt Wolodyjovski. — Az ördög vigye el az áruló Kisielt a követeivel és a tárgyalásaival együtt! Tavasszal beáll a béke, ez olyan biztos, mint, hogy kétszer kettő négy. Longinus is azt mondja, pedig ő magával a herczeggel beszélt erről a dologról.

— Longinus annyit ért az ország dolgához, mint a tyúk az ábécééhez. Az udvarnál valószínűleg a kis fülemiléje körül settenkedett s úgy állt mellette, mint a kopó a foglycsapat előtt. Adja az Isten, hogy más valaki fusse el az orra elől — de ez mellette. Nem kétkeltem, hogy Kisiel áruló, hiszen ezt valja az egész köztársaság is, de én azt hiszem, hogy aza vénasszony kétértelműen jósol.

Sagloba most a kozákhhoz fordult.

— Mit beszélnek arra tifeletek, Sakhar? Béke lesz e, vagy háboru?

— Kora tavaszig béke lesz, tavasszal pedig vagy rátok, vagy ránk halál és pusztulás vár.

— Vigasztalódjál, Mihály, én is azt hallottam hogy a nép nagyban fegyverkezik.

— Lesz is olyan háboru, amilyen még nem volt, — szolt Sakhar. — Azt beszélnek nálunk, hogy a török szultán is eljön és a tatár khán az egész hordájával. A mi barátunk, Tuhaj-bég is a határon áll s nem is ment haza.

— Vigasztalódj! — ismételte Sagloba. — Jövendőitek új uralkodót is, akinek uralkodása alatt folytonos hadakozás lesz, úgy, hogy aligha fog a kardunk a hüvelyébe roszdásodni. Mi még a háboruban fogunk elkopni, mint a seprő a folytonos használatban, de hiszen ez a katonember sorse! Ha ismét kiüt a háboru, csak tartsd magad mellettem, Mihály, és meg fogod tanulni, hogy miképpen harczoltunk mi a régi, jobb időkben. Istenem! Az emberek már nem olyanok, mint ezeltű voltak, te sem vagy már olyan, Mihály, pedig kutyalagény voltál és Bohunt is legyőzted.

— Igazad van, uram! — szolt Sakhar — nincsenek már olyan emberek, mint voltak . . .

Fürkészve nézett közben Wolodyjovskira és a fejét rázta hihetetlenül.

— Hogy ez a lengyel ölte volna meg Bohunt? Nem! Nem! . . .

XX.

Az öreg Sakhar még néhány napi pihenés után visszatért Kijewbe. Közben az a hír érkezett, hogy a békekötések kevés reménységgel jöttek vissza és hogy ugyancsak kételkednek a békekötés sikerében. Csak az orosz pünkösdig tartó fegyverszünet tudták kieszközölni és azt határozták, hogy majd akkor újra összeül a bizottság, hogy az egész saporogiai hadsereggel egyezkedjék. Chmielnickij követeléseit azonban olyan tulzottak voltak, hogy azoknak a köztársaság részéről való elfogadhatóságában senki sem hitt. Minpkét oldalon nagyban fegyverkeztek tehát. Chmielnickij egyre küldte a követeket a khánhoz, hogy összes erejével jöjjön a támogatására, sőt még Stambulba is üzont, ahol Blet-synski, mint a király követe régebb idő óta tartózkodott. A köztársaság minden perczen várta a felhívást az általános fölkelésre. Erkeztek hírek az új vezér kinevezéséről is megégették Ostorog poharnokot, a koronáért, Flolejt és minden alkalommal szóba jött Wisniowieki J-remiás herczeg visszavonulása is. Ő pedig a saját seregével is meg tudta volna védeni a hazát.

Nemcsak a herczegi katonák és az orosz nemesség, de maguk az előbbi főparancsnok hívei is felzudultak e jelöltek nevének hallatára, mert ha helyeselték is Wisniowiecki mellőzését addig, amíg remélhető volt a békekötés, de meg voltak győződve arról, hogy a háboru esetére igen nagy hiba volna mellőzésé, mert ő az egyetlen, aki megmérkőzhetik és el is bánták Chmielnickijel.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A szőlőbirtokosok figyelmébe.

A nagyváradi hegyen az általános nap-szám a hét folyamára 60 krajczárban alakult. Nagyváradon, 1903. április 7-én.

Márkus János,
hegybíró.

Termeljünk Hanna árpát. Ambár a sörárpa ára ma távolról sem olyan magas, mint volt azelőtt 10—15 évvel, s így annak termelése sem jár ma már olyan haszonnal, mint annakelőtte, mégis a közönséges takarmány-árpánál sokkal magasabb áron értékesíthető, s így minden gazdának oda kell törekednie, hogy amennyiben talaji és égalji viszonyai megengedik, kizárólag csak sörárpát és pedig a legjobb minőségűt termelje.

Mert igaz ugyan, hogy kedvező viszonyok között a takarmány-árpa is szenved olyan változásokat, melyek némiképpen a sörgyártásra is alkalmassá teszik, azonban sörgyártásra igazán alkalmas árpát csakis az u. n. sörárpa után lehet termelni. Ezek héjvékonyságával, liszteségével a közönséges takarmány-árpa soha sem versenyezhet.

Sörárpát nagyon sokfélet ismerünk, s az volt eddig a bajunk, hogy hangzatos reklámok után indulva, nagyon sokféle árpával kísérleteztünk, s ennek következtében nem fejlődhetett ki vidékenként jellegű, azaz egy és ugyanazon árpa termővidék sörárpája sem volt egy minőségű a mi az értékesítés szempontjából igen nagy baj volt.

Az országos növénytermelési kísérleti állomás érdeme, hogy hosszas egy évtized óta tartó kísérleteivel megállapította, hogy a magyarországi viszonyok közé legjobban a Hanna árpa illik bele, ez adja a legnagyobb termésket, s a legjobb minőségű árpát. Ez van különben az idő szerint a sörárpák közül leginkább elterjedve, s így ennek a sörárpának általános elterjedését lehet leghamarabb remélni.

Amidőn tehát hosszas kísérlet és higgadt megfontolás után a növénytermelési kísérleti

állomás ezt kimondotta, nekünk gazdáknak nem marad más hátra, mint e tanácsot követni, s Hanna vetőmagra szert tenni, mert bizonyos immár, hogy ezzel fogunk a legjobb eredményeket elérni. Nem elég azonban a vetőmagot beszerezni, ez egymagában még nem biztosít a jó eredményről. A sörárpa termelésénél bizonyos szabályokat habernem tartunk, kedvező eredményre nem számíthatunk.

Eltekintve a termelésre használandó talaj minőségétől, ez alkalommal csak azon szabályokat ösmertetem röviden, a melyek nélkül jó sörárpát termelni nem lehet. Mindenekelőtt tudni kell, hogy az árpának legjobb előveteménye a kapás növény; ezek között is legjobban a czukorrépa, következik azután a takarmány-répa, a burgonya. Nitrogéngyűjtő növények után árpát ne termeljünk. A talajnak igen gondos nevelését kívánja; legyen a talaj finomra elaprózva, de hengerrel erősen lenyomni nem szabad.

Közvetlenül az árpa alá nem tanácsos igen mélyen művelni a talajt, noha az árpa a mély művelést, ha a talajba előbb répa került, igen meghálálja. Különbösen óvakodjunk az igen laza talaj mély művelésétől. Az árpának nem szabad friss trágyás földbe kerülni, mert ez az árpa minőségének ártalmára van. Mérésékeltlen kell használni a nitrogén trágyákat s bőven a foszforsavat. Az istállótrágya vagy a salétrom fokozza ugyan a termést, de árt a minőségnek. A sörárpának igazi trágyáját a szuperfoszfát képezi.

Igen fontos dolog továbbá a sörárpát géppel vetni, de csakis 3—4 cm. mélységre; ritkán sem szabad vetni, mert így két növény lesz, a mi nagy hiba, mert az oldalhajtások csak lapos szemet adnak, a melyek később is érnek be. Lóherét sem volna szabad közé vetni, főleg azért, mert a lóherével vegyes szalmája csak lassan szárad, ez pedig az árpa szalmának ártalmára van. Ha közé okvetlenül kell lóherét vetnünk, akkor inkább nyulzapukát vessünk, mely az aratásig nem nő annyira, hogy az árpának ártalmára váljék.

Csak tökéletes megérés után arassunk, nem pedig teljes vagy sárga éréskor. Siessünk

azután kazalbe hordani, hogy ezáltal a mag-
ázástól óvjuk.

Értéktőzsde.

Budapest, április 7.

Oszták hitel	— — — — —	688.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50
Allamvasut	— — — — —	694.—
Rimamurányi	— — — — —	488.—
Magyar jelzálog	— — — — —	535.25
Salgótarjáni	— — — — —	—.—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—.—

Határidők.

Budapest, április 7.

Buza októberre	— — — — —	7.36
Buza áprilisra	— — — — —	7.88
Tengeri	— — — — —	6.26
Rozs okt.	— — — — —	6.81
Zab ápr.	— — — — —	5.90
Káposzta, repace, aug.	— — — — —	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. április 7-én.

Magyar aranyjárdék 4	— — — — —	121.45
Magyar koronajárdék	— — — — —	92.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2	— — — — —	—.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2	— — — — —	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	—.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	99.50
Italmérési jog megváltási kötvény	— — — — —	—.—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	— — — — —	99.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	— — — — —	157.—
Oszták járdék papirban	— — — — —	100.35
Oszták járdék papirban	— — — — —	100.35
Oszták járdék aranyban	— — — — —	121.50
Oszták korona járdék	— — — — —	101.—
Oszták államsorsjegyek	— — — — —	154.—
Oszták magyar bank részvény	— — — — —	15.98
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	721.—
Oszták hitelintézet részvény	— — — — —	687.—
Párisi vista	— — — — —	95.35
29 frankos arany (Napoleon'dor)	— — — — —	19.06
Németbirodalmi márka	— — — — —	116.94
Londoni vista	— — — — —	239.90
20 márkás arany	— — — — —	23.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utcza 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek,

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Szőlőgazdasághoz Raffia, rézgálicz, kénpor, ojtópamut a legolcsóbb árban.

ÉRTESÍTÉS Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz, vadász- és lisztkereskedéséből

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

(Dr. Grosz-ház)

a Széchenyi szállodával szemben.
Városi és vidéki telefon 251. sz.

Igen tiszteit vevőinknek szíves tudomására adjuk, hogy a néhai **Jakab Imre-féle** B. Püspöki termésű bora-t megvettük s azokat az alább jegyzett árakban árusítjuk:

Jakab-féle (Bakator 1870. évi 1 l. 80 kr.
Muskotály 1870. évi 1 l. 80 kr.
Körösvölgyi 1900. saját termés 1 l. 40 kr.
Rislingi 1901. évi saját termés 1 l. 36 kr.
Körösvölgyi 1902. saját termés 1 l. 80 kr.)

Vidékre és a kik a fogyasztási adóra kiegyeztek, literenkint 8 krajczárral kevesebbet fizetnek.

Nagy választék csukorka, csokoládé és húsvéti disztójásokban. Böjti idényre mindennemű páczolt halak és sajtjelműek, húsvéti sonkák.

Helybeli megrendelések házhoz, vidéki megrendeléseket pedig a helybeli állomáshoz díjlanul kiszállítjuk.

Tisztelettel 117

SZABÓ és HAJNAL.

Egyedüli lerakata (Olasziban) a hírneves Weigrauch Chr. és Tsától spirítusz szobupadló-lacknak kilója 1 frt.

Hirdetmény.

A Nagyváradi takarékpénztár, Bihar megyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank, Bihar megyei takarékpénztár és Gazdasági és iparbank bejegyzett nagyváradi cégek zennel közölni, hogy f. é. február hó 15. napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Egy zárlattól a másik zárlatig heverő tőkék után 4 % -ot. 2. A zárlatközi időben legalább 4 hónapig heverő tőkék után 3 1/2 % -ot. 3. A zárlatközi időben nem teljes 4 hónapig heverő tőkék után 3 % -ot. 4. Olyan tőkék után, melyek az intézetnél legalább 4 hónapig hevernek, de betéti idejük a zárlat által megszakították olyképpen, hogy a zárlat időpontjáig még 4 hó el nem telt:

a zárlat előtti időre 3 % -ot
a zárlat utáni időre 3 1/2 % -ot

A zárlat minden év június hó 30-án és december hó 31-én eszközöltetik és a kamatok a fenti kamatláb szerint tőkésítetnek.

A 10 % os jövedelmi adót a betevő megterhelése nélkül az intézetek fizetik. Az intézeteknél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. április hó 1-ső napjától kezdődőleg lép érvénybe.

Nagyváradi 1903 február hó 14-én.

Nagyváradi takarékpénztár r. t.
Bihar. keresk., ipar és terményhitelbank r. t.
Bihar megyei takarékpénztár r. t.
Gazdasági és iparbank r. t.

158

A meddig a készlet tart!

Alkalmi vétel.

Meg nem felelő árukért a pénzt azonnal portómentesen visszaküldjük, tehát nincs kockázat

Megrendelésnél kérjük az összeg 1/3-ának előleges beküldését, a többi utánvétellel.

Az egész összeg előleges beküldése esetén bérmentve. Ha a rendelési összeg 20 koronát meghalad, uraknak egy gyönyörű nyári selyem mellényszövetet, hölgyeknek 2 és fél méter legfinomabb taffota selymet **ingyen** mellékelünk.

Reklamációkat 10 napig fogadunk el.

1 méter brünni férfi ruhaszövet, tavaszi vagy nyári ruhához, tiszta gyapju, minden divatos szíjben 3.-
1 méter való francia kammgarn 4 10

1 méter elsőrendű valódi angol gyapju-szövet 5.80
1 darab finom selyemszövet nyári mellényhez 8.-
1 darab duplafedelű valódi ezüst remontoir horgonyóra, gyönyörű kivitelben és 5 évi írott jótállással 11.-
1 darab duplafedelű valódi tula ezüst horgony remontoir óra, 14 kövel 16.-
1 darab atlas cachemir paplan, minden szíjben, finom, fehér vattával töltve, 120 cm. széles, 185 cm. hosszú 3.50
1 darab selyem atlasz paplan, 120 cm. széles, 185 cm. hosszú 7.-
1 tuczat zsebkendő, finom batiszt, színes széllel és mintázattal, ajour szegélylyel 2.40
1 tuczat legfinomabb vászon zsebkendő, 3 sor ajour szegélylyel 3.60
1 vég, 32 méter legfinomabb R. Schroll-chiffon, fehérneműnek alkalmas 24.-
1 vég, 14 mtr legfinomabb írlandi vászon 18.-

SANOW LEO exporteur,
BUDAPEST, IV., Zöldfa-utca 12.

BECKZAY LAJOS

női és férfi divatüzlete,

NAGYVÁRADON, SZENT LÁSZLÓ-TÉR.

„A menyasszonyhoz“.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legújabb

női ruhaszövetekből, jól mosó francia batisztokból, zefirekből és szintartó voalokból.

Ujdonságok! Női blousokból és Ujdonságok!
napernyőkből.

Férfi és női fehérneműekből állandó nagy választék. Kitűnő minőségű vásznak, schiffonok, függönyök, ágyneműgarnitúrák, paplanok és szőnyegek stb.

— Szolid kiszolgálás, rendkívüli olcsó árak mellett.

Fontos az érdekelteknek tudni,

hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik,

addig hathatós már fél pohár

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ.

Mint kitűnő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó. Amellett könnyen bevehető, mert ize nem émelygős, sós, hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, úgy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél **KOMÁROMBAN,** üvege 60 fillér.

Minőségileg kéretik össze nem tévesztetni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben. 238

Export Amerika és Angolországba.

Telefon 418.

Kerületi képviselő: **Biró József.**

Telefon 418.